

önképző olvasmányai közül azokat, amelyek valóban lényegesek és terméke-nyek, meg tudja különböztetni ama publikációktól, amelyek értéktelenek, de amelyek minden oly területen, ami általános érdeklődésre tarthat számot, gyakran fordulnak elő.

Szerzőnk a nem-beavatott olvasót megkíméli e tévelygéstől, és mind-
járt a szakirodalom ismertetéséhez vezet oda. Így a saját egyéni álláspont-
ját háttérbe szorítja, személyes teljesítménye inkább abban áll, hogy vilá-
gosan tagolt problémafelépítést és vezérfonalat ad, elvezet a részletkérdések-
nek és a szakkutatás különleges eredményeinek kapujáig. A könyv gazdag
tartalmáról nem lehetséges áttekintést adnunk. Csak annyit állapíthatunk
meg, hogy a nevelési tanácsadás összes kérdéseit és tudományágait figyelem-
beveszi, pl. a gyermek- és ifjúkor fejlődéslélektanát, a normális nevelés kér-
déseit, mindenekelőtt az ifjú szexuális nevelését is, továbbá a csonka csa-
ládnak a szociális nevelés szempontjából oly fontos problémáját, pedagógiai,
lélektani és jogi következményeivel egyetemben, a „szülők nevelésé”-nek kér-
dését, végül a nehezen nevelhetőségnek összes eseteit, különösen neurotikus
vagy pszichopáthiás alapon, végül a gyógyító nevelést. Befejezésül tárgyalja
a német nevelési tanácsadás megszervezésének formáit, áttekintésben. E pon-
ton újra kidomborodik, hogy a pusztá jóakarát nem elegendő, sőt káros,
rosszabb, mint a semmi, ha lélektani szakképzettség nem járul hozzá. Bár-
milyen kívánatos a nevelési tanácsadás megfelelő kiépítése, ha nem tudjuk
szakszerűen csinálni, inkább ne csináljunk semmit.

Dr. Noszlopi László.

KÜLFÖLDI TANITÁSI MOZGALMAK.

(Külföldi folyóiratok nyomán)

1. A német hatosztályú Mittelschule (polgári iskola) új tanterve és uta-
sításai. Rajz és kézimunka. Az Utasítás szerint a két tárgy egy tanítási egy-
séget képez, ezért egy tanító tanítja ezeket. A fiúiskolában az alsó 3 osz-
tályban heti 3-, a felső 3 osztályban heti 2 órával szerepelnek a tantervben.
Azon tanulóknak, akik második fakultatív idegen nyelvet nem tanulnak a VI.
osztályban heti 4 óra. A leányiskolában minden osztályban heti 4 óra.

Az Utasítás a tanítás célját a következőképpen határozza meg: tervsze-
rűen ápolja és fejleszti a tanuló készségét, hogy belső életének külső formát
is adhasson, hatással van a fiatalságnak testi és jellembeli kialakulására és
megteremti a gyakorlati élethivatáskohoz alkalmas alapot. Az önálló ala-
kító gyakorlatokkal megértést kelt a német iparművészet, német népművé-
szet és német műalkotások iránt. Képesíti a tanulót, hogy a művészt a se-
lejtéstől megkülönböztetni tudja.

A meghatározott célú és anyagú kötött feladatok a tanulók tapasztalati
köréből veendőek. Céljuk a tanuló teremtő erejét ébreszteni, a feladat tehát
feleljen meg a tanuló fejlődési fokának.

A szabad rajzolás és festés a gyermek természetes vágyából folyik, ezt

minden fokon gyakoroltatni kell. A gyermek munkájához ösztönző megbeszélést kell fűzni, amivel a tanuló teremtő kedvét kell ébren tartani.

A rajzban, festésben és kézimunkában való önálló alakítás előfeltétele a természet tudatos megfigyelése. Ezzel a megfigyeléssel tiszta belső kép keletkezik, ez szolgál az önálló alakításnál alapul.

A VI. osztályban előírt linoleum- és fametszés csak kedvező viszonyok között tanítható. A díszítőírás minden osztályban szerepel.

A rajz- valamint a kézimunkaoktatás a műalkotások megbecsülésére való nevelés szolgálatában is áll. Erre a célra a tanítás folyamán minden alkalmat ki kell használni, óvakodni kell azonban az időelőtti formális esztétikai tanításoktól.

Anyagelosztás. I. és II. osztály. A népiskolában gyakorolt élményrajzolás fokozatosan fejlesztendő. A természet megfigyelésével kapcsolatban a forma- és színérzék alakítása. Feladatok a ház, a család, az iskola köréből.

Kivágás, ragasztás, hajtogatás, fűrészelés, fonás.

Dorongírás. Gyakorlás a rondtollal.

III. és IV. osztály. A forma- és színérzék továbbfejlesztése. Finomabb forma- és szín megfigyelések az emberen, állaton, fán, növényen és házon. Lassú átmenet térformák ábrázolására.

Egyszerű tárgyak fölvétele megfelelő mértékben. Egyszerű vázlat készítése.

Formálás, mintázás, öntés, faragás, fűrészelés, repülő minta készítése. Plakátírás.

V. és VI. osztály. Rajzolás természet után. Szín- és anyagtanulmányok. Egyszerű grafikus technikák: papír, linóleum és fametszés.

Használati tárgyak fölvétele vázlatokban. Párhuzamos és központi perspektíva.

Faragás, játékkészítés, kis tárgyak készítése iskolai és házi használatra. Fémmunka. Repülőmodell készítése.

Plakátírás. Könyveimírás.

Műalkotások megfigyelése főként a német népművészet, a német építőművészet és a nagy német festők és szobrászok alkotói köréből.

A leányiskola I. és II. osztálya. A népiskolában gyakorolt élményrajzolás fokozatosan fejlesztendő. A természet megfigyelésével kapcsolatban a forma- és színérzék kialakítása. Feladatok a ház, a család, az iskola köréből. Szabad képhímezés.

Választásra: papír- és kartonhajtogatás. Képek és lapok felragasztása. Papírkivágás és ragasztómunka. Flánc és színórfuás.

III. és IV. osztály. A forma- és színérzék továbbfejlesztése. Finomabb forma- és szín megfigyelések az emberen, az állaton, a fán és növényen. Díszítő munkák.

Választásra: Irattartó készítése. Fűzés, öltögetés. Színes sablonnyomás. Mintázás különféle anyagokkal. Szövés.

V. és VI. osztály. Sík és térformák rajzolása. Szín- és anyagtanulmányok. Tollrajz. Linoleummetszés.

Választásra: Szövé. Szövetnyomás. Bőrmunka. Játékkészítés. Kisebb tárgyak előállítására házi és iskolai használatra.

Díszítő írás és alkalmazása.

Külön cím alatt sorolja fel a tanterv a *női kézimunka* anyagát:

I. osztály. Szövé. (kis kiegészítő, tűpárna, babamellényke, sapka).

Dúrvaszálú anyag egyszerű beszövése.

Kézi varrás egyszerű tárgyakon. (fürdőtáska, egyszerű kötény, párna) Szeldíszítések horgolása, (pólya, mellényke).

A legfontosabb tudnivalók az alkalmazott anyagokról és fonalakról. A munkaeszközök és azok jókarbantartása. Szövé. szövési folyamat. Len.

II. osztály. Egyszerű alak- és mintakötés (kis harisnya, ujjatlan kesztyű, csecsemő sapka, keztű, cipőcske).

Tarkahímzés vagy keresztöltéshímzés (öv, táskák, zsebkendőtartó, mellényke, az osztály asztalára terítő, mint közös osztálymunka.)

Kézivarrás. A gomblyuk.

Szabásminta másolás. Adott szabásminta alkalmazása.

A fonási folyamat. Pamut, műselyem. Fonalgyűjtemény.

III. osztály. Bevezetés a gépvarrásba. (szakácsfőközt, alvózsák, csecsemő ágynemű).

A ráarakott és áthúzott foltozás.

Fehérnemű javítása.

Tarkahímzés és áttörési munka (Kötény, terítő, párna)

A szabásmintaív felhasználása.

A fonalgyűjtemény kiegészítése. (Pamut, selyem, juta, len, hánccs)

IV. osztály. Gépvarrás (ing, kötény, éjjeliing);

A felrakott gépfoltozás.

Fehérnemű beszövé. kézzel.

Fehér hímzés (terítő, gallér, zsebkendőtartó, zsebkendő).

Alak- és mintahorgolás (csecsemőkabátka és sapka, sál, gyermekruha).

Szabásminta rajzolás.

A fonalgyűjtemény további kiegészítése.

A varrógép. A varrási folyamat. A varrógép kezelése és jókarbantartása.

V. osztály. Gépvarrás. (Éjjeliing gallérral és berakott ujjakkal, alsó fehérnemű. Gyermek játékruha, éjjeli ruha.)

Rávarrás, (párna, mellényke; takaró, falifüggöny, mint osztály közös munka.)

Finom horgolás (ing körülszegése, alsó ruha, zsebkendő, gallér).

Gépfoltozás. Trikófoltozás.

Egyes daraboknak és sarkoknak bekötése.

Adott szabásminta felhasználása és átalakítása.

Anyaggyűjtemény.

Nyomott és szövött minták felismerése.

Fonalak és szövetek nemesítése.

A jó szövet felismerése és ára. A kereskedelemben szokásos megjelölések.

VI. osztály. Különböféle kötésű szövés, (öv, szalag, parzománny.)

Névhímzés.

Fehérnemű beszövése géppel. Fehérnemű és ruha javítása és jókarbantartása.

A szabásminta készítésének különböféle módja.

Mosási és vasalási kísérletek a legkülönböfélebb fonal és szövetpróbákon, különöse figyelemmel mesterséges rostanyagokra.

Szövőszek, szövési folyamat, kötések.

A fonal- és szövetgyűjtemény kiegészítése. Bel- és külföldi szövő- és fonó nyersanyagok, ezek nemzetgazdasági fontossága.

A ruházkodás fejlődése. Népviselet.

*Bestimmungen über Erziehung und Unterricht
in der Mittelschule.*

2. Hírek Magyarország elkapcsolt területeiről. A délerdélyi magyar iskolák mult tanévi eredményei. A bécsi döntés óta a román uralom alatt maradt magyar iskolák most fejezték be a második tanévet.

*Nagyenyed*en a Bethlen Gábor kollégium keretében teológia, főgimnázium, tanítóképző intézet és gyakorló elemi iskola működik. Ezek közül a teológia és tanítóképző a Romániában maradt magyarságnak az egyetlen ilyenemű intézményei. Erre való tekintettel a magyarság vezetői megegyeztek abban, hogy a tanítóképző valláskülönbségre való tekintet nélkül vesz fel hallgatókat. A tanulóifjúság száma a kollégiumban örvedetesen emelkedik. A mult tanévben összesen 695 növendéke volt a kollégiumnak és pedig a főgimnáziumban 244, a tanítóképzőben 132, a gyakorló elemi iskolában 245, a gazdasági iskolában 56 és a teológián 18 tanuló. A kollégium mellett fennálló konviktusban 352 ifjú nyert elhelyezést és pedig 14 teológus, 180 gimnázista, 112 tanítóképzős és 46 gazdasági iskolai növendék. A konvikтусi díj egy évre 10.000 lei (300 pengő) és egy mázsa búza. A konviktusban lakók 15%-a ingyen ellátásban részesült. Ezek részére a főiskola saját gazdaaságából engedett át terményeket a konyha részére.

A gimnázium tanulói közül érettségi vizsgára csak 7 tanuló jelentkezett, ezek közül 3 az írásbelin, 1 pedig a szóbelin bukott meg. *A jelentkezők 57%-a tehát megbukott.*

Gyulafehérvárott a róm. kath. Majláth főgimnázium, az Irgalmas Nővérek vezetése alatt álló leánygimnázium és több róm. kath. elemi iskola működik. Az elmult tanévre a főgimnáziumba 194 tanuló iratkozott be. Év végén 174 tanulót osztályoztak, ezek közül 26-ot javítóvizsgára és 4-et osztályismétlésre utasítottak. *Tehát az összes tanulók 17%-a bukott meg. Érettségi vizsgára 12 tanuló jelentkezett, kik közül 6 az írásbelin, 1 a szóbelin bukott meg, vagyis a jelentkezők 58%-a megbukott.*

Brassóban az elmult tanévben a református iskolában 557 magyar gyermek tanult. Az elemi iskolában 250, a négyosztályú leánygimnáziumban 110, a nyolcosztályú kereskedelmi iskolában 70, a két éves női kereskedelmi tanfolyamon 7 - s a tanonciskolában 120. Az előmenetel minden iskolában ki-

elégítő. A róm. kath. főgimnáziumba 177 tanuló iratkozott be, 39-cel több, mint az elmúlt tanévben.

Temesvárott négy osztályos róm. kath. főgimnázium működik. A III. és IV. osztálynak nincsen még nyilvánossági joga. A Notre Dam leányliceumban 32 leánynövendék jelentkezett érettségi vizsgálatra. Az írásbeli vizsgán 13, a szóbelin 4 jelölt, összesen a *jelentkezők 53%-a megbukott*. A kegyesrendű fiúlyceumban 29-en jelentkeztek érettségi vizsgára. Ezek közül az írásbelin 13, a szóbelin 3 tanuló nem felelt meg, összesen a *jelöltek 55%-a bukott meg*.

Aradon a róm. kath. főgimnázium 11 növendéke jelentkezett érettségi vizsgára, ezek közül csak 2 jelölt bukott meg a szóbeli vizsgán.

A romániai német népcsoport átvette a katolikus egyház iskoláit. Még a múlt évben elhatározta a romániai német népcsoport vezetősége, hogy a népcsoport vezetése alá állítja a német iskolákat, azokat az egyháztól átveszi. A német evangélikus egyházzal még 1941 őszén megegyeztek. 1942. március 16-án megegyeztek a temesvári katolikus egyházmegye püspökével is. E megállapodás eredményeképpen a német népcsoport átvette az egyházi iskolákat. Ezzel ezeknek az iskoláknak hitvallásos jellege megszűnik.

A németiség összesen átvett 13 óvodát, továbbá Arad megyében 13, Temes-Torontál megyében 36, összesen 49 elemi iskolát. Átvette továbbá a következő középiskolákat: az aradi főgimnáziumot, a zombolyai főgimnáziumot, a temesvári fiúliceumot, fiú kereskedelmi iskolát, tanítóképzőt és gyakorlati iskolát, valamint ipari gimnáziumot. Átvették a gyarmatai és temesvári róm. kat. tanonciskolát. Átvettek tehát 7 középiskolát, 3 gimnáziumot, 1 liceumot, 1 kereskedelmi iskolát, 1 tanítóképzőt és gyakorlati elemi iskolát és 2 tanonciskolát.

A megállapodás értelmében a temesvári püspökség átengedi a német népcsoportnak a német iskolai célokra szolgáló épületeket és azok berendezését. A püspökség tudajdonjogának elismeréseképpen a népcsoport évente 1 lei jelképes haszonbért fizet. A vegyes lakosságú egyházközségekben, a nem német hívők részére átengedik kulturális és iskolai célokra a vagyon egy részét. A német népcsoport átveszi az átadandó iskolákban működő összes tanerőket, biztosítja részükre szerzett jogaikat. A népcsoport kötelezi magát, hogy a katolikus egyház elveit tiszteletben tartja és tartózkodik, hogy a tanulók vallásos életét vagy erkölcsi érzelmeit bármilyen tekintetben sértse. A püspöknek joga e tekintetben felügyeletet gyakorolni esetlegesen megbízott útján is.

Ez a határozat és megegyezés a magyar oktatás kérdését is közelről érinti, miután sok községben a katolikus lakosság magyar és német nemzetiségiékből tevődik össze és most a németeknek a katolikus alapból való kiválása a magyarságot is sok tekintetben és súlyosan érinti.

Statisztikai Tudósító. (Stud.)

3. Az elzászi iskolák. A németek Elzászba való bevonulásuk után, ott olyan állapotokat találtak, hogy az iskolák megnyitására jó ideig gondolni sem lehetett. A lakosságnak mintegy 38%-a: 460.000 szennély menekültként állt

a belső francia földön. Kb. 85.000 lakóház romokban hevert. A visszamenetelő katonák rendszerint a megmaradt iskolaépületeket használták fel átvonulási szállásként.

Amikor már az iskolákra is gondolni lehetett, a kérdés megoldása a német hatóságokat megoldhatatlannak látszó feladatok elé állította. A hatóság megbízottjai végig járták a községeket, helyszíni szemlén megállapították, hogy úgy az iskolaépületek, valamint a tanító lakások igen nyomorúságos állapotban vannak. Megállapították a rendelkezésre álló tanítók, valamint az iskolaköteles gyermekek számát. Megvizsgálták a rendelkezésre álló iskolai bútorokat és tanszereket is. Különösen a Rajna-mentén minden felszerelés hiányzott, ezekből az iskolákból a padokat és táblákat is elvitték a visszavonuló franciák.

Badeni tanítókat jelölték ki iskolabiztosoknak, ezeknek feladata volt az elzászi iskolák vezetőit az iskolák újjáalakításában támogatni. Ügyeltek, hogy a hatóságok rendelkezései pontosan hajtassanak végre. Az ő feladatuk volt megfelelő óratervek készítése, az iskolaszerek pótlása és a tanítóknak póttanfolyamokra való beutalása.

A francia uralom alatt az elzászi iskolák osztálylétszámának legfeljebb 30 tanuló volt, ezeket a tanító heti 30 órában tanította. Kisebb falusi iskolákban az osztályok összevontak voltak és ez összevont osztályokban is heti 30 órában tanított a tanító. A nagy tanítóhiány miatt ezeket a számokat most nem lehetett betartani. Az elzászi tanítók nagyrésze a belső Franciaországban teljesített még katonai szolgálatot. Sokan a hadifogságból sem tértek még vissza. Ezeken kívül azok a tanítók, akiknek csak francia nyelvű képzésük volt, kötelesek voltak Badenben átképző tanfolyamon részt venni. Sok szerzetest elbocsátottak a népiskola szolgálatából. Mindezen okok miatt nagyon sok tanító hiányzott. Az osztályok létszámát 45–50-re, a tanítók heti óraszámát 32-re emelték. De itt meg újabb nehézséget okozott a népes osztályok elhelyezése, mivel a tantermek legnagyobb része 30 tanulóra volt méretezve. Mindezen nehézségek dacára a múlt év október 1-én az iskolák megkezdhették a tanítást.

A hiányzó tanítókat Badenből pótolták, ugyancsak ezek helyettesítették a póttanfolyamra berendelt tanítókat is. A badeni tanítók teljesen átértékelték a rájuk váró nagy és nehéz feladatot. Érezték, hogy legfontosabb feladatuk a német nyelv ápolása nemcsak az iskolában levő tanulókkal, hanem a felnőttekkel is. Az elzászi németek sajátos ónémet nyelvet beszéltek, egészen sajátos szókinccsel és mondatfűzéssel. Ezeket esti tanfolyamokon kellett a felnémre tanítani, mondat- és szókinccs, valamint beszédgyakorlattal. Az iskolák alsó osztályaiban a kis gyermekek nagyon gyorsan elsajátították a helyes német nyelvet. Nehezebben ment ez a felsőbb osztályok tanulóknál, akik eddig csak francia nyelvű oktatásban részesültek, s csak heti 2–3 órában tanultak németül. Főképpen a fogalmazás és helyesírás okozott nehézséget, habár ezekre nagy gondot és sok időt fordítottak.

Nehézséget okozott a felsőbb osztályokban a számtantanítás is. A számtantanítás a németeknél egész más formákat alkalmaz, mint a francia iskola. Itt mutatkozott a nagy különbség a kétféle gyakorlati eljárás között.

A francia iskolákban a számtanítás teljesen absztrakt, tiszta észszerűségre van alapozva, elhanyagol minden szemléletet. Pl. a francia iskolában a fejszámolás a már elsajátított írásbeli számolás mechanizmusából alakul ki, míg a német eljárásnál a fejszámolásból alakul ki az írásbeli forma. A francia számtankönyvek tele vannak fejtető élettelen problémáival.

De egyéb tárgyakkal is mutatkoztak lényegbe vágó eltérések, amiket most a német tanítóknak kiegyenlíteni kellett. Az elzászi francia tanterv nem ismerte pl. a honismeret tantárgyakat. Elzász községei gazdag történeti multtal rendelkeznek. A városokban sok az emlékoszlop, jelentősek a hegyei, völgyei. De alig akadt elzászi iskolás gyermek, aki az iskolában valamit tanult volna községének emlékoszlopairól, vagy községének bármily jelentőséges történetéről is. A térképismeret nem a szűkebb szülőföld ismertetéséből indult ki, a francia iskola nem törekedett a szűkebb szülőotthon megszeretetésére. Az új tanítóknak tehát ezen a téren is fontos új feladatot kellett megoldani.

Nagy az eltérés a természetrajz tanításánál is. A francia iskola a rendszerezésre fekteti a fősúlyt, a német iskola életismeretet és életközösséget tanít. A francia tanítást általában a rendszerezés jellemezte. A tanulók nagyon jól tudták, hogy valamely növény milyen rendbe tartozik, de az életösszefüggésekről nem tudtak semmit.

Eppen így megszűnt ez iskolában a görög ékitményeknek táblákról való másoltatása és helyet ad egy természetes rajzoltatásnak.

Die Deutsche Schule.

4. Panaszok a német nyolcosztályú népiskola ellen. Ujabbban a német gazdaság és ipar köréből hangzanak el panaszok a nyolcosztályú népiskolában elért eredmény ellen. Főképen a tanulók számolásban való járatlanságát kifogásolják. A nyolcosztályú népiskolát végzett tanulókkal tartott fölvételi vizsgán olyan egyszerű számolási műveleteket kellett a tanulóknak megoldaniuk, hogy valamennyitől hibátlan megoldásokat kellett volna kapni. Érdekesek ezek a feladatok.

Az építőiparosok országos szövetségében tartott fölvételi vizsgán a következő feladatokat kapták:

1. $27 + 0.548 + 107.30 + 2843.6 = ?$	4. $14814.6 : 1206 = ?$
2. $3047 - 2159 = ?$	6. $3/7 \times 5/6 = ?$
3. $11.28 \times 6.5 = ?$	5. $5908.23 - 899.8 = ?$
7. $5/6 : 3/8 = ?$	
8. Hány m összesen: $138.455 \text{ cm} + 0.3 \text{ m} + 25 \text{ mm} + 45.45 \text{ mm} = ?$	
9. Mennyi 240 Márka $3\frac{1}{2}\%$ -a?	
10. Mennyi 420 M tőkének 4% -os kamata 3 hónapra?	

A feladatok közül a 2-ik a IV., az 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9 számúak a VI., a 10. feladat a VII. osztály anyagából való.

A másik fölvételi vizsgát a műhelybe lépő és nyolc osztályú népiskolát végzett tanoncok tették. Ezen a vizsgán a következő számtani feladatok szerepeltek:

1. $3527 + 998 = ?$	2. $62657 + 3279 = ?$
3. $9612 - 988 = ?$	4. $72122 - 6219 = ?$
5. $607 \times 69 = ?$	6. $799 \times 111 = ?$
7. $8058 : 2 = ?$	8. $28353 : 39 = ?$
9. $\frac{1}{2}$ kg kávé 3.40 M, mennyibe kerül $\frac{1}{4}$ font?

10. Ha valamely szám kétszeresét 5-tel szorzom és az eredményhez 5-öt adok, 55-öt kapok eredményül. Melyik ez a szám?

11. 3 q burgonyából eladnak 60 fontot, hány kg marad?

12. Valakinek 875 M-ja a takarékpénztárban 4%-os kamatra van elhelyezve. Mennyi pénze lesz két év múlva?

Sem az első, még kevésbé a második feladatsoport nem haladja túl egy nyolcosztályú népiskolát végzett ifjú ismeretkörét és mégis nagyon rossza volt az eredmény. A tanítók ennek okát abban látják, hogy a nyolc osztályú népiskola két utolsó évfolyamának tananyaga olyan zsúfolt, hogy az előbbi osztályok anyagának ismétlésére egyáltalában nem fordíthatnak időt. Erre pedig az iskola befejezése előtt okvetlenül szükséges volna. A legrosszabb eredmény tényleg az alsó osztályok anyagánál, tehát az alpműveletek helyes megoldásánál mutatkozik.

Hibáztatják azt is, hogy nem jut elég idő a műveletek begyakorlására és mechanizálására, ami nélkül pedig számolási készségről nem lehet beszélni. Enélkül a tanuló a megtanult műveleteket igen hamar elfelejti.

Ezekből a tanulságokból illetékes gazdasági körök megállapították, hogy a nyolcosztályú népiskola számtantanítása csak abban az esetben felel meg a gyakorlati élet kívánalmainak, ha az alább felsorolt műveletek annyira begyakoroltak és mechanizáltak, hogy ezek a valóságban hús és vérré válhassanak a tanulóban. Ezek a megkívánt műveletek a következők:

1. A tízes számrendszer tökéletes ismerete. A számok írása és olvasása. A tanulóknak tehát nem szabad megakadni, ha 27 alá 0,543-at kell aláírni.

2. Abszolút biztonság a számolás alapelemeiben. Az egymegegy, az egybőlegy, az egyszerű és az egybenegy abszolút biztonsága.

3. A négy alpművelet egész számokkal és tizedes számokkal fejben, felírásban és írásban.

4. A mindennapi életben előforduló egyszerű törtekkel való műveletek.

5. A pénzek, mértékek és súlyok tökéletes ismerete. A tanuló teljesen tudatlanul állott, amikor az első csoport 8-ik feladatát kellett megoldani.

6. Következtetés és százalékszámítás.

Ezek a szellem nélkülözhetetlen szerszámok, ezek nélkül a gyakorlati életben boldogulni nem tud senki.

Die Deutsche Schule.

5. Német iskola Párisban. Párisban nagy ünnepélyvel nyitották meg a német iskolát. A megnyitáson részt vettek Páris város katonai parancsnokán kívül, magas német katonai parancsnokok. Francia részről a francia kormány képviselője és azon kerület polgármestere, amelyben az iskola megnyílt.

6. A tankötelezettség kezdete Németországban. Ujabb rendelkezések szerint Németországban a tankötelezettség annak a tanévnek kezdetén kezdődik, amely naptári évben a gyermek hatodik életévét betölti. Tudvalevő, hogy a tanév, amely a múlt tanévig április elsején kezdődik, most, mint nálunk szeptember elsején kezdődik. Így tehát most iskolaköteles az a gyermek is, aki abban az évben december 31-ig tölti be a hatodik életévét.

Szenes Adolf.

LAPSZEMLE.

A Magyar Paedagogia. 1941. évi 5. száma (október—december igen értékes és bő tartalommal jelent meg 192 oldalon. 5 nagyobb tanulmány, 10 kisebb terjedelmű közlemény és 40 könyvismertetés mutatja a Magyar Paedagogiai Társaság intenzív és minden pedagógiai térre kiterjedő értékes munkásságát. A nagy értékű tartalomból a következőket ismertetjük.

Róder Pál: *A tanárság képzése, különös tekintettel a korszerű tanügyigazgatás feladataira.* A középiskolai tanárképzés megreformálásának gondolata nem mai keletű. Ujábban ennek a kérdésnek tárgyalásába belekapcsolódott a bölcsészhallgatók bajtársi egyesületének ifjúsága is. Az ifjúság a kérdést tárgyalatosan és komolyan fogta fel. Felmerült az egyetemi előkészítő év terve. Egyik célja a gimnázium és egyetem áthidalása, másik a tanári munkába való bepillantás. Ez elősegítené a kiválasztás munkáját a tanárképzést vezetőik részére, s maga a jelölt is rájönne, alkalmas-e erre a pályára, vagy nem. 150 hallgató közül csak 80 vallotta be, hogy tanár óhajt lenni, de csak 20 hivatásérzettel! Az ifjúság nagyobb része jobban megbecsült, jobban fizetett pályák felé tör. Ez adja meg a súlyos helyzet megoldásának módját. Ebben a felfogásban rejtőzik egy mélyebb veszély, a hivatástudat hiánya, illetve külső anyagi előnyökért való elnyomása. Pedig hivatástudatra hatványozottan szükség van a tanári, tehát oktató és nevelő munkában. Ezt a hivatástudatot kell kifejleszteni. Annyiban mutatkozik is ez a mélyebb lelki polarizáció, hogy a hallgatók tárgyválasztása nem hasznossági szempontok szerint igazodik, hanem lelki hajlam szerint. Ezt szakirányban erősíti az igen magas színvonalú egyetemi szakképzés. Az iskola azonban a szakképzésen kívül még mást is megkövetel. Ezért a tanulmány írója az egyetemi előkészítő év beállításán kívül szükségesnek tartja a neveléstani, oktatástani és lélektani tanulmányok erőteljesebb beállítását a négy év alatt, valamint az utolsó évben főképpen a gyakorlati tanári munkásságban való részvételt. A „tanárképzést“ ez sem fogja befejezni, mert élete végéig fejlődik a tanár, de erre a fejlődésre jobb lehetőséget nyújt a javasolt módosítás. Az egyetemen szerzett ismeret mint vizsgaanyag jelenik meg a hallgatók előtt, s ez nem kedvez a hivatástudat felébresztésének. Sok metodikai és didaktikai ismeret hasznossága csak később, a tanári munka folyamán válik személyes átéléssé. A tanárképzés tehát ezért sem áll